

Förenklingsförslag: Slopa kravet att redovisa skördedag på ensilage

Idag är det:

- Svårt att göra rätt
- Problem med tillämpning
- Problem med lagstiftning

Förenklingsförslaget

- Bidrar till konkurrenskraft
- Ökar investeringsviljan
- Möjliggör fler arbetstillfällen
- Ger miljönytta
- Kan effektivisera/förbättra anseendet för myndigheter

Vad är problemet?

När ett bekämpningsmedel med karensdag använts ska skördedatum dokumenteras, för att bevisa att skörd inte skett inom karenstiden. Då själva vallskörden ofta sker lång senare än själva växtskyddssäsongen, och kanske inte alltid av samma personal, kan det vara lätt att missa att notera exakt skördedatum på skiftesnivå.

Varför är det ett problem?

För lantbruksföretag skapar detta ytterligare administration, som man upplever inte medför någon nytta med avseende på fodersäkerheten. Merparten av de bekämpningsmedel som används i etablerad slåttervall har 7 dagars karenstid, om sådan finns. I praktiken sker vallskörd aldrig så nära inpå bekämpningstillfället. Det finns en oro att drabbas av sanktioner, särskilt vid en tvärvillkorskontroll.

Hur omfattande är problemet?

Detta förenklingsförslag berör alla jordbruksföretag som odlar grovfoder och där någon form av kemisk bekämpning görs i odlingen.

Vad är målet?

Att lantbrukare inte ska behöva notera skördedatum på skiftesnivå vid odling av vall.

Förslag på lösning

I projektet har framkommit två förslag på möjliga förenklingar. Huvudförslaget är att skördedatum inte ska behöva anges på skiftesnivå vid grovfoderodling, och det är detta förslag som utretts här.

Om detta inte är genomförbart kan ett alternativ vara att produkter i vall, vid godkännandet, inte ges ett användningsvillkor om karenstid om denna är så kort som 7 dagar. Detta har dock inte utretts i detalj här.

Vår utredning nedan visar att vägledningarna för livsmedelskontroll och tvärvillkorskontroll hänvisar, precis som livsmedelsförordningen, till en EU-förordning. EU-förordningen är dock övergripande i sin formulering och preciserar inte i detalj vad som ska dokumenteras. Preciseringsen finns i Livsmedelsverkets vägledning. Frågan om risken för att skörd sker inom 7 dagar skulle därmed behöva lyftas i Livsmedelsverkets arbete med vägledningen och i samband med godkännandet av olika produkter hos Kemikalieinspektionen.

Nollalternativ

För lantbruksföretag medför regelverket oro för sanktion samt ökade kostnader i form av administration.

Konsekvensen av att missa att dokumentera skördedatum kan bli ekonomiskt kännbar då följden kan bli både tvärvillkorsavdrag och sanktionsavgift.

Regelverk

EG förordning 852/2004, bilaga 1 del A, fastställer att livsmedelsföretag ska använda växtskyddsmedel på ett korrekt sätt och att det ska finnas relevant dokumentation över de åtgärder som görs för att kontrollera de faror som finns för fodersäkerheten.

II. Hygienregler

5. Livsmedelsföretagare som producerar eller skördar växtprodukter skall vidta följande adekvata åtgärder när så är lämpligt:

h) Använda växtskyddsmedel och biocider på ett korrekt sätt, enligt kraven i tillämplig lagstiftning.

III. Journaler

7. Livsmedelsföretagare skall på lämpligt sätt och under lämplig tid, som är avpassad för livsmedelsföretagets art och storlek, föra och bevara journaler med uppgifter om de åtgärder som vidtagits för att kontrollera faror. Livsmedelsföretagaren skall på begäran hålla relevanta uppgifter i dessa journaler tillgängliga för den behöriga myndigheten och mottagande livsmedelsföretagare.

9. Livsmedelsföretagare som producerar eller skördar växtprodukter skall särskilt föra journal över

a) all användning av växtskyddsmedel och biocider.

Livsmedelverket specificerar i en **kontrollvägledning** för offentlig kontroll i primärproduktionen vad som ska kontrolleras och dokumenteras.

13.12. Kontrollera att det finns rutiner för användning av växtskyddsmedel och biocider i växtodlingen eller vid lagring av växtprodukter.

Kontrollera att det finns rutiner för att fastställa första skördedatum i förhållande till preparatets karenstid.

Kontrollera att rutinerna följs och att:

- de preparat som används i växtodlingen eller som används vid lagring av skördade och insamlade produkter är godkända i Sverige, används för rätt gröda, för rätt ändamål och enligt märkningen på etiketten,
- tillåten tidpunkt för bekämpningen och eventuell karenstid respekteras, så att livsmedelsföretagaren säkerställer att kraven på säkra livsmedel uppfylls.

13.13. Kontrollera att det finns rutiner för dokumentation av all användning av växtskyddsmedel och biocider.

Kontrollera att:

- all användning av kemiska och biologiska växtskyddsmedel som används i verksamheten dokumenteras.
- dokumentationen innehåller uppgifter om
 - typ av preparat och använd dos
 - datum för användningen
 - vilken gröda det gällde
 - växtplats
 - karenstid (om det anges på etiketten)
 - skördedatum (anges vid skörd, om preparatet har karenstid)
 - vem som utförde bekämpningen

Jordbruksverkets **kontrollinstruktion för tvärvillkorskontroller** 2021 berör karenstider dels under villkor kopplat till växtodling, dels under villkor kopplat till livsmedelssäkerhet.

Vskydd 8. Har karenstid mellan användning av växtskyddsmedlet och skörd respekterats?

Enligt vägledningen är det således tvärvillkor att ta hänsyn till en karenstid. Dokumentation nämns här som ett sätt att visa att detta gjorts.

LVäxt 3. Växtskyddsmedel och biocider används på ett korrekt sätt, enligt kraven i relevant lagstiftning. Även under denna punkt trycker vägledningen på att eventuell karenstid ska respekteras, men också på att det ska finnas rutiner för att fastställa första skördedatum i förhållande till karenstiden.

LVäxt 4. All användning av växtskyddsmedel och biocider dokumenteras.

Under instruktionen anges att kontroll ska göras av att:

- all användning av kemiska och biologiska växtskyddsmedel och biocider som används i verksamheten dokumenteras
- dokumentationen av växtskyddsmedel innehåller uppgifter om
 - typ av preparat och använd dos
 - datum för användningen
 - vilken gröda det gällde
 - växtplats
 - karenstid (om det anges på etiketten)
 - skördedatum (anges vid skörd, om preparatet har karenstid)
 - vem som utförde bekämpningen.

Instruktionen för LVäxt 4 är därmed tydlig med att skördedatum ska dokumenteras och man lyfter att syftet med dokumentationen är att företagaren har kontroll på och säkerhetsställer att skörd inte sker under karenstiden. Det framgår inte tydligt om det leder till tvärvillkorsavdrag att ha missat att dokumenterat skördedatum, om man på annat sätt kan visa att karenstiden respekterats. I instruktionen anges att tvärvillkoret har sitt ursprung i punkt 7 och 9 i EU-förordningen ovan.

Av instruktionen för LVäxt 4 framgår också att det sedan 1 januari 2019 finns bestämmelser om sanktionsavgifter i 39 d § livsmedelsförordningen (2006:813) som också ska tillämpas om det finns avvikelser på denna punkt. Enligt livsmedelsförordningen ska en sanktionsavgift tas ut av den som brister när det gäller att uppfylla de krav på journalföring av all användning av växtskyddsmedel och biocider som anges i artikel 4.1 och bilaga 1 Del A avsnitt III punkt 9 a förordning (EG) nr 852/2004. Avgiften ska betalas med ett belopp som motsvarar en procent av årsomsättningen, dock lägst 2 000 kronor och högst 25 000 kronor.

Kontaktperson

Malin Holmkvist och Anette Bramstorp
HIR Skåne AB

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

Hushållnings
sällskapet

